

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Економічний факультет
Кафедра статистики, обліку та аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

Оксана НЕСТЕРЕНКО

Протокол № 1 від “26” серпня 2024 р.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС
дисципліни «Статистичні стандарти та класифікації»

для студентів денної (заочної) форми навчання

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

спеціальність 051 «Економіка»

освітня програма «Економічна аналітика та статистика»

Розроблено:

к.е.н., доцент, доцент ЗВО кафедри статистики, обліку та аудиту

Тетяна ЧАЛА

2024 / 2025 навчальний рік

ЗМІСТ

1. Робоча програма навчальної дисципліни;
2. Методичні рекомендації для виконання курсових, лабораторних, практичних, самостійних робіт тощо;
3. Приклади завдань семестрових екзаменів (письмових залікових робіт).

1. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра статистики, обліку та аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету
Віталій ДЯЧЕК
“24” серпня 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни
«Статистичні стандарти та класифікації»
(шифр і назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____
галузь знань _____ 05 «Соціальні та поведінкові науки» _____
спеціальність _____ 051 «Економіка» _____
освітня програма _____ «Економічна аналітика та статистика» _____
вид дисципліни _____ обов'язкова _____
факультет _____ економічний _____

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету
“27” серпня 2024 року, протокол № 11

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Тетяна ЧАЛА, доцент закладу вищої освіти кафедри статистики, обліку та аудиту
ХНУ імені В. Н. Каразіна, канд. екон. наук, доцент;

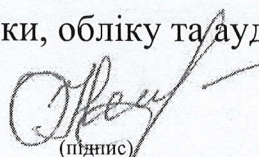

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Програму схвалено на засіданні кафедри статистики, обліку та аудиту

Протокол від “26” серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри статистики, обліку та аудиту

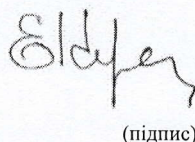

(підпис)

Оксана НЕСТЕРЕНКО

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником
проектної групи) «Бізнес-аналітика та міжнародна статистика»
назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми (керівник проектної групи)
«Бізнес-аналітика та міжнародна статистика»

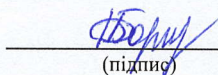
(підпис)

Олена КУЩЕНКО

Програму погоджено науково-методичною комісією
економічного факультету
назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “27” серпня 2024 року № 1

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Дар'я ЗАГОРСЬКА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Статистичні стандарти та класифікації» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра

(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальності (напряму) 051 «Економіка»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є набуття знань про уніфіковані підходи до формування системи метаданих із використанням статистичних стандартів і класифікацій задля збору та аналізу широкого спектру економічної та соціальної інформації.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни є набуття навичок формування системи метаданих (стандартів та класифікацій) для проведення аналізу соціально-економічних процесів у міжнародному та національному аспекті.

Після завершення курсу студент має набути такі **загальні, фахові та спеціалізовані компетентності**:

Загальні:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

Фахові та спеціалізовані:

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК17. Здатність до формування інформаційної бази, розуміння принципів проведення статистичного спостереження і методів збору даних; визначення інформаційної бази аналізу, доцільні способи обробки та систематизації інформації; здатність знаходити, обробляти і аналізувати інформацію із різних джерел.

СК18. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, розуміння міжнародних норм, статистичних стандартів, систем та класифікацій.

1.3. Кількість кредитів – 4 кредити ECTS.

1.4. Загальна кількість годин – 120 годин.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни

Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	3-й
Семестр	
6-й	6-й
Лекції	
32 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	-
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
56 год.	114 год.
у тому числі, контрольна робота	
10 год.	10 год.

1.6. Заплановані результати навчання.

Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти таких **результатів навчання**:

РН3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.

РН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

РН21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

РН28. Розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі економіки.

Після вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- розуміти роль класифікацій і стандартів у статистичних дослідженнях;
- описувати міжнародні статистичні органи та їхню діяльність в галузі розроблення стандартів і класифікацій;
- усвідомлювати міжнародні підходи до класифікації та кодування статистичної інформації;

вміти:

- формувати системи метаданих в процесі статистичного виробництва;
- користуватися міжнародними статистичними стандартами та класифікаціями;
- формувати необхідні масиви статистичної інформації із використанням статистичних стандартів і класифікацій.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Методологічні засади та принципи побудови міжнародних статистичних стандартів і класифікацій

Тема 1. Теоретико-методологічні основи розроблення системи статистичних стандартів та класифікацій

- 1.1. Цілі та функції статистичних стандартів та класифікацій.
- 1.2. Сутність та завдання статистичних стандартів та класифікацій.
- 1.3. Статистична діяльність міжнародних організацій.

Тема 2. Загальна статистична модель бізнес-процесу

- 2.1. Концепція GSBPM (Generic Statistical Business Process Model)
- 2.2. Історія розроблення та удосконалення GSBPM.
- 2.3. Структура GSBPM.
- 2.4. Етапи GSBPM.
- 2.5. Наскрізні процеси управління.

Тема 3. Міжнародні стандарти в галузі розроблення статистичних метаданих

- 3.1. Сутність і види метаданих.
- 3.2. Міжнародні інструменти уніфікації статистичних метаданих.
- 3.3. Формат системи метаданих.
- 3.4. Принципи побудови та управління метаданими.
- 3.5. Сучасні можливості для подання метаданих.

Тема 4. Стандарт обміну даними і метаданими в глобальному статистичному співтоваристві

- 4.1. Загальне уявлення про SDMX.
- 4.2. Основні віхи історичного розвитку SDMX.
- 4.3. Основні елементи та зміни стандарту SDMX версії 3.0.

- 4.4. Бізнес кейс для SDMX. Загальна і технічне навчання.
- 4.5. Інформаційна модель SDMX.
- 4.6. Переваги впровадження SDMX в статистичну діяльність.

Тема 5. Стандарти забезпечення якості статистики

- 5.1. Об'єкти управління якістю в статистиці.
- 5.2. Базові принципи забезпечення якості.
- 5.3. Параметри якості.
- 5.4. Національні базові засади забезпечення якості.
- 5.5. Оцінка якості як частина управління якістю.

Розділ 2. Основні сучасні міжнародні статистичні класифікації

Тема 6. Система статистичних класифікацій.

- 6.1. Сутність та завдання класифікації статистичної інформації.
- 6.2. Діяльність групи експертів за міжнародними статистичними класифікаціями.
- 6.3. Створення та розвиток інтегрованої системи міжнародних статистичних класифікацій.
- 6.4. Гармонізація статистичних класифікацій.
- 6.5. Основні джерела інформації про статистичні класифікації.

Тема 7. Класифікації видів економічної діяльності.

- 7.1. Призначення класифікацій видів економічної діяльності.
- 7.2. Основний, другорядний і допоміжний види економічної діяльності.
- 7.3. Визначення основного виду економічної діяльності.

Тема 8. Класифікації продукції та товарів.

- 8.1. Класифікації продукції. Призначення, рівні використання.
- 8.2. Гармонізована система опису та кодування товарів (HS; CN; УКТЗЕД).
- 8.3. Класифікація за широкими економічними категоріями.

Тема 9. Класифікації в системі національних рахунків.

- 9.1. Класифікації витрат за цілями. Загальна характеристика.
- 9.2. Класифікація індивідуального споживання за цілями.
- 9.3. Класифікація інституціональних одиниць за секторами економіки.

Тема 10. Класифікації в соціальній статистиці.

- 10.1. Класифікації професій.
- 10.2. Класифікації статусу в зайнятості.
- 10.3. Класифікації освіти.
- 10.4. Міжнародна класифікація хвороб.
- 10.5. Міжнародна класифікація злочинів для статистичних цілей.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьо- го	у тому числі					усьо- го	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Методологічні засади та принципи побудови міжнародних статистичних стандартів і класифікацій												
Тема 1. Теоретико-методологічні основи розроблення системи статистичних стандартів та класифікацій	7	2	2	-	-	3	10					10
Тема 2. Загальна статистична модель бізнес-процесу	11	3	3	-	-	5	10					10
Тема 3. Міжнародні стандарти в галузі розроблення статистичних метаданих	11	3	3	-	-	5	10	1				9
Тема 4. Стандарт обміну даними і метаданими в глобальному статистичному співтоваристві	13	4	4	-	-	5	15	1				14
Тема 5. Стандарти забезпечення якості статистики	13	4	4			5	10					10
Разом за розділом 1	55	16	16	-	-	23	55	2				53
Розділ 2. Основні сучасні міжнародні статистичні класифікації												
Тема 6. Система статистичних класифікацій	7	2	2	-	-	3	10					10
Тема 7. Класифікації видів економічної діяльності	11	3	3	-	-	5	10	1				9
Тема 8. Класифікації продукції та товарів	11	3	3	-	-	5	10	1				9
Тема 9. Класифікації в системі національних рахунків	13	4	4	-	-	5	15	1				14
Тема 10. Класифікації в соціальній статистиці	13	4	4			5	10	1				9
Разом за розділом 2	55	16	16	-	-	23	55	4				51
Контрольна робота	10	-	-	-	-	10	10					10
Усього годин	120	32	32	-	-	56	120	6				114

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Розділ 1. Методологічні засади та принципи побудови міжнародних статистичних стандартів і класифікацій	
1	Тема 1. Теоретико-методологічні основи розроблення системи статистичних стандартів та класифікацій	2
2	Тема 2. Загальна статистична модель бізнес-процесу	3
3	Тема 3. Міжнародні стандарти в галузі розроблення статистичних метаданих	3
4	Тема 4. Стандарт обміну даними і метаданими в глобальному статистичному співтоваристві	4
5	Тема 5. Стандарти забезпечення якості статистики	4
	Розділ 2. Основні сучасні міжнародні статистичні класифікації	
6	Тема 6. Система статистичних класифікацій	2
7	Тема 7. Класифікації видів економічної діяльності	3
8	Тема 8. Класифікації продукції та товарів	3
9	Тема 9. Класифікації в системі національних рахунків	4
10	Тема 10. Класифікації в соціальній статистиці	4

5. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота студента включає: опрацювання навчального матеріалу, підготовку до практичних занять, підготовку до поточного контролю, створення доповіді (презентації) за обраною науковою темою, виконання контрольної роботи та підготовку до підсумкового контролю (залік).

Зміст самостійної роботи студента за дисципліною (опрацювання навчального матеріалу) визначається кількістю годин на підготовку до:

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Проробка конспекту лекції, вивчення рекомендованої літератури по темах, які викладаються на лекціях	8	36
2	Підготовка до практичних занять	12	24
3	Підготовка до аудиторних контрольних робіт	8	15
4	Створення доповіді (презентації) за обраною темою	6	20
5	Виконання контрольної роботи з курсу	10	10
6	Підготовка до підсумкового контролю (залік)	12	9
	Разом	56	114

6. Індивідуальні завдання (контрольна робота)

Контрольна робота є обов'язковою частиною самостійної роботи студента.

Написання контрольної роботи має сприяти глибшому засвоєнню студентами дисципліни «Статистичні стандарти та класифікації», спонукає ґрунтовно вивчати спеціальні інтернет-ресурси та передбачає збір, узагальнення та аналіз статистичних даних за обраним напрямом дослідження.

Контрольна робота оцінюється за критеріями:

- самостійності виконання;
- логічності та послідовності викладення матеріалу;
- деталізації плану;
- якості оформлення, презентації та захисту контрольної роботи.

7. Методи навчання

Основними відмінностями активних та інтерактивних методів навчання від традиційних вважаються не лише методика й техніка викладання, але й висока ефективність навчального процесу, яка проявляється через:

- високу мотивацію студентів;
- закріплення теоретичних знань на практиці;
- підвищення самосвідомості студентів;
- вироблення здатності ухвалювати самостійні рішення;
- вироблення здатності приймати колективні рішення;
- вироблення здатності до соціальної інтеграції;
- придбання навичок вирішення конфліктів;
- розвиток здатності до компромісів.

При викладанні дисципліни «Статистичні стандарти та класифікації» для активізації навчального процесу передбачено використання таких сучасних навчальних технологій як проблемні лекції, міні-лекції, робота в малих групах та ін.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується кількома ключовими моментами, й увага студентів має бути сконцентована на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках. При проведенні проблемної лекції має бути розданий друкований матеріал і виділені головні висновки з питань, що розглядаються.

При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор ставить питання, які спонукають студента шукати вирішення проблемної ситуації. Така ситуація змушує студентів сконцентруватися, й почати активно мислити в пошуках правильної відповіді. На початку проведення проблемної лекції необхідно чітко сформулювати проблему, яку необхідно вирішити студентам. При викладанні лекційного матеріалу слід уникати прямої відповіді на поставлені питання, а висвітлювати матеріал, таким чином, щоб отриману інформацію студент міг використати при вирішенні проблеми.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доведень та узагальнень.

Проблемні лекції та міні-лекції доцільно поєднувати з такою формою активізації навчального процесу, як робота в малих групах.

Дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо певної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди й переконання, виробляють уміння формулювати думки й висловлювати їх, учать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів, і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

8. Методи контролю

Оцінювання знань, вмінь та навичок студентів включає ті види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни «Статистичні стандарти та класифікації» передбачають лекційні, практичні заняття, самостійну роботу та виконання контрольної роботи.

Перевірка та оцінювання знань студентів проводиться в наступних формах:

- поточне оцінювання роботи і знань студентів під час практичних занять;
- складання проміжного контролю знань (тестування);
- оцінювання виконання та захист контрольної роботи;
- складання заліку.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни;
- відвідування занять.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи та активності на практичних заняттях проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні індивідуальних завдань, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- оволодіння методами економіко-статистичної обробки даних з використанням комп'ютерних технологій;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Оцінювання знань студента під час виконання завдань для самостійної роботи проводиться за 4-бальною шкалою.

Оцінка «відмінно» ставиться за умови відповідності виконаного завдання студента або його усної відповіді до всіх зазначених критеріїв. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку.

При оцінюванні практичних занять увага приділяється також їх якості та самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Проміжний контроль рівня знань (*тестування*) передбачає виявлення опанування студентом лекційного матеріалу та вміння застосування його для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді тестування. При цьому тестове завдання може містити як запитання, що стосуються суто теоретичного матеріалу, так і запитання, спрямовані на вирішення невеличкого практичного завдання.

9. Схема нарахування балів

Структура засобів контролю та розподіл балів із дисципліни «Статистичні стандарти та класифікації» наведена в табл. 1.

Таблиця 1

Узагальнена схема нарахування балів (денна форма навчання)

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання											Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індиві- дуальне завдання	Разом	Екзаме- наційна робота	Сума
Проміжне тестування															
Розділ 1					Розділ 2										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10						
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30		60	40	100	

T1, T2 ... – теми розділів.

Проміжний тестовий контроль проводиться один раз на семестр.

Тести можуть бути застосовані як з метою контролю, так і для закріплення теоретичних знань і практичних навичок. Тести для проміжного контролю обираються із загального переліку тестів за відповідними темами.

Підсумковий контроль за курсом - у формі заліку.

Залік здійснюється за білетами, які містять чотири завдання (два теоретичних питання, одне практичне завдання - задача і тести). Вони дають можливість здійснити оцінювання знань студента за дисципліною.

Критерії оцінювання (засоби діагностики)

Критерії оцінювання результативності роботи студентів при виконанні самостійної роботи

Якісними критеріями оцінювання виконання індивідуальних завдань студентами є:

1. *Повнота виконання завдання:*

- Елементарна;
- Фрагментарна;
- Повна;
- Неповна.

2. Рівень самостійності студента

- під керівництвом викладача;
- консультація викладача;
- самостійно.

3. Сформованість навчально-інформаційних умінь (роботи з підручником, володіння різними способами читання, складання плану, рецензій, конспекту, вміння користуватися бібліотекою, спостереження, експеримент тощо)

4. Сформованість навчально-інтелектуальних умінь (визначення понять, аналіз, синтез, порівняння, класифікація, систематизація, узагальнення, абстрагування, вміння відповідати на запитання, виконувати творчі завдання тощо);

5. Рівень сформованості фахових методичних вмінь (вміння застосовувати на практиці набуті знання):

- низький – володіння умінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу;
- середній – уміння вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань;
- достатній – застосовує набуті знання у стандартних практичних ситуаціях;
- високий – володіння умінням творчо-пошукової діяльності.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за відповіді на питання поточного контролю

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Якісними критеріями оцінювання виконання завдань поточного контролю є:

– *Повнота відповіді або виконання завдання:* елементарна; фрагментарна; повна; неповна.

– *Рівень сформованості логічних умінь:* елементарні дії; операція, правило, алгоритм; правила визначення понять; формулювання законів і закономірностей; структурування суджень, доводів, описів.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за виконання контрольної роботи

Контрольна робота студента складається з двох частин: перша – опрацювання теоретичного питання, друга – виконання практичного завдання. Максимальна оцінка за виконання завдань контрольної роботи – 30 балів.

Виконання завдань оцінюється за такими критеріями:

- 1) теоретичне питання:
  - повнота й ґрунтовність викладу;
  - аргументованість тверджень;
  - суб'єктне усвідомлення змісту;
  - термінологічна коректність;
- 2) практичне завдання:
  - технологічна грамотність;

- методична грамотність;
- обґрунтованість висновків;
- правильність оформлення.

Шкала оцінювання контрольної роботи

Кількість балів	Теоретичне питання	Практичне завдання
23-30	Повне засвоєння та суб'єктне усвідомлення матеріалу. Твердження чітко аргументовані. Продемонстровано термінологічну грамотність	Продемонстровано методичну й технологічну грамотність. Методичні рішення обґрунтовано. Оформлення відповідає вимогам.
15-22	Повне засвоєння матеріалу, але недостатнє суб'єктне його усвідомлення. Нечітка аргументація тверджень. Часткова термінологічна некоректність.	Наявність незначних методичних і технологічних помилок, а також помилок в оформленні роботи. Методичні рішення обґрунтовано.
8-14	Часткове засвоєння матеріалу, суб'єктне його не усвідомлення. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.	Наявність значної кількості методичних і технологічних помилок, а також в оформленні роботи.
0-7	Теоретичний матеріал не засвоєно. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.	Методична й технологічна неграмотність. Неправильне оформлення роботи.

Допуск студента до підсумкового контролю

Допуск студента до підсумкового контролю здійснюється за умови отримання не менше 10 балів за сумарними результатами усіх видів поточного семестрового контролю.

Критерії оцінювання залікового завдання

Оцінювання знань студента проводиться за дворівневою шкалою (зараховано, не зараховано). На заліку студент може отримати максимум 40 балів:

1. Для отримання 35-40 балів студент повинен:

- укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
- викласти теоретичний матеріал чітко, коротко, зв'язно й обґрунтовано;
- навести вірне рішення задачі та тестів.

2. Для одержання 25-34 балів студент повинен:

- укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
- викласти теоретичний матеріал зв'язно й обґрунтовано;
- навести вірне рішення задачі;
- можливі помилки у відповідях на тести.

3. Для отримання 15-24 балів студент повинен:

- викладати теоретичний матеріал у доступній для розуміння формі;
- можливі помилки при розв'язанні задачі та в тестах.

4. Оцінку 1-14 балів отримують студенти, відповіді яких можуть бути оцінені нижче вимог, сформульованих у попередніх пунктах.

Кожний пункт залікового завдання оцінюється окремо. Загальна оцінка дорівнює сумі оцінок кожного завдання.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як загальна оцінка, яка враховує оцінки з кожного виду контролю (оцінки проміжного контролю за роботу протягом семестру та оцінка за результатами підсумкового заліку).

У відповідності до набраних студентом балів оцінка знання матеріалу проводиться за дворівневою системою згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
	для дворівневої шкали оцінювання
90-100	зараховано
80-89	
70-79	
60-69	
50-59	
1-49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Чала Т. Г. Статистичні стандарти та класифікації : навчально-методичний посібник / Т. Г. Чала. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. 164 с.

2. Міжнародна статистика : навчальний посібник / О. С. Корепанов, В. М. Соколов, Т. Г. Чала та ін. ; за ред. В. М. Соколова, Т. Г. Чалої. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 442 с.

Допоміжна література

1. Комлева М. А., Чала Т. Г. Використання міжнародних класифікацій у рамках аналізу ринку сільськогосподарських угідь в Україні. *Modern directions of scientific research development*. Proceedings of the 8th International scientific and practical conference. BoScience Publisher. Chicago, USA. 2022. Pp. 911-917. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2022/01/MODERN-DIRECTIONS-OF-SCIENTIFIC-RESEARCH-DEVELOPMENT-26-28.01.22.pdf>

2. Корепанов О.С., Чала Т.Г. Міжнародні підходи до модернізації статистики трудових відносин. *Актуальні аспекти сучасної статистичної науки і практики*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті проф. А.З. Підгорного (Одеса, 31 травня 2023 р.). Одеса: Одеський національний економічний університет. 2023. С. 9-12. URL: <http://194.44.12.92:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/7784/%D0%9E%D1%81%D0%B0%D1%83%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE-%D0%93%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%B5%D1%86%D1%8C.pdf?sequence=1>

3. Парфенцева Н. О. Міжнародні статистичні класифікації в Україні: розвиток і впровадження : [моногр.] / Н. О. Парфенцева. К. : Формат, 2009. 600 с.

4. Чала Т.Г., Крупа А. Р. Використання стандартної міжнародної торгової класифікації для забезпечення порівнянності міжнародної статистики торгівлі товарами. *Scientific Research in the Modern World*. VII Міжнародна науково-практична конференція, 4–6.05.2023, Торонто, Канада. С. 572–578. URL: <https://sci-conf.com.ua/vii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-scientific-research-in-the-modern-world-4-6-05-2023-toronto-kanada-arhiv/>
5. Чала Т. Г., Славута О. І., Корепанов Г. С., Черненко Д. І. Адаптація міжнародних підходів до формування системи статистичних показників аналізу використання водних ресурсів на рівні міста. *Проблеми економіки*. Харків, 2021. № 1 (47). С. 192–200. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2021-1_0-pages-192_200.pdf
6. Чала Т.Г. Уніфікація міжнародних підходів до модернізації, упорядкування та узгодження стандартів виробництва статистичної інформації. *Стійкий розвиток національної економіки: актуальні проблеми та механізми забезпечення*: матеріали VI міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (27.04.2023 р.). Кривий Ріг: Донецький нац. ун-т ек-ки і торг. ім. М. Туган-Барановського, 2023. С. 32–36.
7. Chala T., Korepanov O., Lazebnyk I., Chernenko D., Korepanov G. Information provision for monitoring the sustainable development of the land and biodiversity. *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science*. Volume 1254, 4th International Conference on Sustainable Futures: Environmental, Technological, Social and Economic Matters (ICSF-2023), 22/05/2023 - 26/05/2023. ISSN 17551307. Kryvyi Rih, Ukraine. 2023. Kryvyi Rih: IOP Publishing. DOI <https://doi.org/10.1088/1755-1315/1254/1/012017>. URL: <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1755-1315/1254/1/012017/pdf>
8. International Classification of Diseases (ICD-11). 2022 URL: <https://icd.who.int/en>
9. International Classifications of Status in Employment and Status at Work (ICSE and ICSaW). URL: <https://ilostat.ilo.org/resources/concepts-and-definitions/classification-status-at-work/>
10. International Standard Classification of Education. Fields of education and training 2013 (ISCED-F 2013) – Detailed field descriptions. URL: <https://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-field-descriptions-2015-en.pdf>
11. International Standard Classification of Education. ISCED. 2011. URL: <https://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>
12. International Standard Classification of Occupations. ISCO-08. URL: <https://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/isco/>
13. International Standard Industrial Classification of All Economic Activities (ISIC, Rev. 4). URL: https://unstats.un.org/unsd/publication/seriesm/seriesm_4rev4e.pdf
14. Generic Statistical Information Model (GSIM): Statistical Classifications Model / UNECE, 2015. URL: <http://unstats.un.org/unsd/class/intercop/expertgroup/2015/AC289-22.PDF>.

15. SDMX (Statistical Data and Metadata eXchange). URL: <https://sdmx.org/> (дата звернення: 01.04.2023).

16. SDMX GLOSSARY. Version 2.1 – December 2020. URL: https://sdmx.org/?sdmx_news=sdmx-glossary.

17. Statistical Classifications. Statistics Division. Department of Economic and Social Affairs. URL: <https://unstats.un.org/unsd/classifications/> (дата звернення: 01.04.2023).

18. System of National Accounts, 2008 (2008 SNA) / European Communities, International Monetary Fund, Organisation for Economic Co-operation and Development, United Nations and World Bank, 2009 URL: <http://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/docs/SNA2008.pdf>.

19. United Nations National Quality Assurance Frameworks Manual for Official Statistics. United Nations. 2019. URL: <http://unstats.un.org/unsd/dnss/QualityNQAF/nqaf.aspx>

20. International Classification of Crime for Statistical Purposes (ICCS). VERSION 1.0. United Nations, March 2015. URL: https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/statistics/crime/ICCS/ICCS_English_2016_web.pdf

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Класифікатори (класифікації). Офіційний сайт Державної служби статистики України . URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

2. Нормативно-правова база / Кабінет Міністрів України; Урядовий портал. – Офіц. веб-сайт. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/npd/list>.

3. Нормативно-правові акти // Урядовий портал. Єдиний веб-портал виконавчої влади України. URL: http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=32854.

4. Статистична інформація / Державна служба статистики України // Офіційний сайт державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непоборної сили

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/розпоряджень ректора/проректора або за змішаною формою навчання, або повністю дистанційно в синхронному режимі.

У разі проведення екзамену/заліку в дистанційній формі використовується LMS платформа Moodle з автентифікацією здобувача у режимі відеоконференції з Zoom. Реєстрація (допуск до складання) учасників освітнього процесу, а також обмін контрольними (підсумковими) завданнями та відповідями на них здійснюється винятково з корпоративної електронної пошти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (домен – karazin.ua) із забезпеченням академічної доброчесності. При проведенні екзамену/заліку в дистанційній формі використовуються технічні і програмні засоби, які дозволяють забезпечити аудіо- і відео- фіксацію.

2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ, ЛАБОРАТОРНИХ, ПРАКТИЧНИХ, САМОСТІЙНИХ РОБІТ ТОЩО

Практичне заняття 1. Теоретико-методологічні основи розроблення системи статистичних стандартів та класифікацій

Контрольні питання

1. Дайте визначення поняття “статистичний стандарт”.
2. Назвіть структурні підрозділи ООН, які беруть участь у розробленні статистичних стандартів.
3. Які статистичні проблеми вирішують стандарти та класифікації?
4. Яку роль відіграє Євростат у діяльності національних статистичних служб країн-членів ЄС?
5. Назвіть організації, які беруть участь у розробці міжнародних стандартів зі статистики.
6. Виділіть основні етапи розробки міжнародних статистичних стандартів.
7. Розкрийте роль Міжнародного статистичного інституту у розвитку міжнародної стандартизації.

Практичне заняття 2. Загальна статистична модель бізнес-процесу

Контрольні питання

1. Дайте визначення поняттям “статистичний бізнес-процес” та “виробництво статистичної інформації”.
2. Що являє собою Загальна модель статистичного бізнес-процесу?
3. Охарактеризуйте етапи процесу виробництва статистичної інформації.
4. Для чого потрібен етап “Проектування”?
5. Охарактеризуйте підпроцеси етапу “Визначення потреб”.
6. Охарактеризуйте підпроцеси етапу “Побудова”.
7. Охарактеризуйте підпроцеси етапу “Збір”.
8. Назвіть основні підпроцеси етапу “Обробка”.
9. Назвіть основні підпроцеси етапу “Аналіз”.
10. Назвіть основні підпроцеси етапу “Розповсюдження”.
11. Назвіть основні підпроцеси етапу “Оцінка”.
12. З якою метою статистичні організації використовують GSBPM?

Практичне заняття 3.

Міжнародні стандарти в галузі розроблення статистичних метаданих

Контрольні питання

1. Дайте визначення поняттям “метадані” та “статистичні метадані”.
2. Що являє собою система статистичних метаданих?
3. Охарактеризуйте види метаданих.
4. Що таке “формат метаданих”?
5. Охарактеризуйте принципи побудови метаданих.
6. Для чого використовуються міжнародні стандарти?
7. Назвіть основні джерела інформації статистичних метаданих.

Практичне заняття 4. Стандарт обміну даними і метаданими в глобальному статистичному співтоваристві

Контрольні питання

1. Опишіть основні віхи історичного розвитку SDMX.
2. Що являє собою стандарт обміну статистичними даними та метаданими (SDMX)?
3. Охарактеризуйте інформаційну модель SDMX.
4. Охарактеризуйте переваги впровадження SDMX в статистичну діяльність.
5. Для чого використовуються міжнародні статистичні стандарти, що регламентують статистичну діяльність?
6. Назвіть основні стандарти ISO, у яких реалізовано стандарт SDMX.

Практичне заняття 5. Стандарти забезпечення якості статистики

Контрольні питання

1. Розкрийте сутність поняття якості в статистиці.
2. Назвіть основні об'єкти управління якістю в статистиці.
3. Визначте роль стандартів у забезпеченні якості статистичних джерел, процесів та продуктів.
4. Розкрийте базові принципи забезпечення якості.
5. З якою метою статистичні організації використовують “Керівництво ООН з національних рамок забезпечення якості офіційної статистики”?

Практичне заняття 6. Система статистичних класифікацій

Контрольні питання

1. Назвіть основні типи статистичних класифікацій.
2. У чому різниця між статистичною класифікацією і номенклатурою?
3. Що означає “горизонтальна гармонізація класифікацій”?
4. Поясніть гармонізацію класифікацій за вертикаллю.
5. Назвіть основні джерела інформації про статистичні класифікації.

Практичне заняття 7. Класифікації видів економічної діяльності

Контрольні питання

1. Охарактеризуйте класифікацію видів економічної діяльності.
2. Які функції виконує КВЕД?
3. Які критерії визначення основних видів діяльності?
4. Які послідовні кроки необхідно здійснити для визначення основного виду діяльності статистичної одиниці методом “top-down”?

Практичне заняття 8. Класифікації продукції та товарів

Контрольні питання

1. Назвіть основні класифікації продукції.
2. Назвіть призначення та сферу використання статистичної класифікації продукції.
3. Які класифікації продукції використовуються підприємствами, організаціями, установами, що беруть участь у зовнішньоекономічній діяльності?
4. Які функції виконує Гармонізована система опису та кодування товарів?
5. Які ознаки покладено в основу утворення класифікаційних групувань УКТЗЕД?

6. Охарактеризуйте ВЕС.

7. Назвіть основні джерела інформації про міжнародні статистичні класифікації продукції.

Практичне заняття 9. Класифікації в системі національних рахунків

Контрольні питання

1. Охарактеризуйте класифікацію цілей некомерційних установ, які обслуговують домогосподарства.

7. Охарактеризуйте класифікацію функцій органів державного управління.

3. Охарактеризуйте класифікацію витрат виробників за призначенням.

4. Дайте визначення поняттям “інституціональна одиниця” та “інституціональний сектор”.

5. Охарактеризуйте класифікацію інституціональних одиниць за секторами економіки відповідно до міжнародного стандарту СНР–2008.

6. Назвіть основні джерела інформації про міжнародні статистичні класифікації, що використовуються у СНР.

Практичне заняття 10. Класифікації продукції та товарів

Контрольні питання

1. Назвіть основні класифікації, які використовуються у соціальній статистиці.

2. Назвіть призначення та сферу використання класифікації професій.

3. Які функції виконує Міжнародна класифікація статусу в зайнятості?

4. Наведіть визначення рівнів кваліфікації за ISCO-08.

5. Охарактеризуйте міжнародну стандартну класифікацію освіти.

6. Для чого використовується міжнародна класифікація хвороб.

7. Охарактеризуйте міжнародну класифікацію злочинів для статистичних цілей.

**Питання для поточного контролю знань і вмінь
здобувачів вищої освіти за темами**

ТЕСТИ ЗА ТЕМАМИ

ТЕМА 1

1.1. Статистичні стандарти представляють собою:

- 1) вичерпний набір статистичних понять, визначень, класифікацій та моделей, методів та процедур, які використовуються для того, щоб забезпечити єдиний підхід до вирішення статистичних завдань у рамках одного процесу чи між кількома процесами, що відбуваються у різний час та у різних місцях;
- 2) набір правил, які використовуються для стандартизації способу збору даних і створення статистики;
- 3) вичерпний набір інструкцій для опитувань та адміністративних джерел, які збирають інформацію з певної теми;
- 4) комплекс міжнародних статистичних вказівок і рекомендацій, розроблених міжнародними організаціями, які співпрацюють з національними агентствами.

1.2. Статистичні стандарти використовуються:

- 1) національними статистичними агенціями, щоб гарантувати, що дані створюються з незмінною якістю та послідовним чином протягом часу та в колекціях;
- 2) на національному рівні тими, хто створює статистичні дані, щоб допомогти з інтеграцією даних з різних джерел;
- 3) адміністративними установами в ході розроблення відкритих даних;
- 4) на міжнародному рівні для дотримання міжнародних зобов'язань щодо звітності та забезпечення порівнянності даних між країнами.

1.3. Міжнародні статистичні стандарти та класифікації можна згрупувати за такими основними типами:

- 1) статистичні стандарти, що визначають правила стандартизації збору даних і створення статистики.
- 2) стандартні класифікації за галузями статистики;
- 3) керівництва щодо обчислення статистичних показників;
- 4) національні довідкові видання;
- 5) технічні керівництва.

1.4. Який міжнародний статистичний стандарт є найважливішим?

- 1) міжнародна стандартна класифікація видів діяльності;
- 2) керівництво з платіжного балансу;
- 3) система національних рахунків;
- 4) міжнародна стандартна класифікація освіти.

1.5. Чи є учасниками процесу вдосконалення статистики на міжнародному рівні міжнародні та наднаціональні організації, що не входять до системи ООН?

- 1) так;
- 2) ні;
- 3) за офіційним запрошенням ООН;
- 4) усі відповіді є вірними;
- 5) вірними є відповіді 1) та 3).

ТЕМА 2

2.1. Вкажіть правильну послідовність основних етапів процесу виробництва статистичної інформації:

- 1) визначення потреб, проектування, побудова, збір, обробка, аналіз, розповсюдження, оцінка;

- 2) проектування, визначення потреб, побудова, збір, обробка, аналіз, розповсюдження, оцінка;
- 3) збір, обробка, аналіз, проектування, визначення потреб, побудова, розповсюдження, оцінка;
- 4) визначення потреб, розповсюдження, оцінка, проектування, побудова, збір, обробка, аналіз.

2.2. Статистичний бізнес-процес – це:

- 1) сукупність пов'язаних і структурованих дій і завдань для перетворення вхідних даних у статистичну інформацію;
- 2) збір статистичних даних;
- 3) процес виробництва статистичної інформації;
- 4) аналіз статистичних даних.

2.3. Наскрізними процесами із сильним статистичним компонентом за GSBPM є:

- 1) управління якістю;
- 2) управління метаданими;
- 3) управління даними;
- 4) управління обробкою даних;
- 5) управління стейкхолдерами;
- 6) управління знаннями.

2.4. На початок 2023 року остаточною версією GSBPM вважається:

- 1) версія 4.0;
- 2) версія 5.0;
- 3) версія 6.0;
- 4) версія 4.1;
- 5) версія 5.1;
- 6) версія 6.1.

2.5. Скільки основних етапів процесу виробництва статистичної інформації визначається GSBPM:

- 1) 4;
- 2) 6;
- 3) 8;
- 4) 10.

ТЕМА 3

3.1. Метадані можуть бути визначені як:

- 1) дані, що визначають і описують інші дані;
- 2) структурована інформація, що описує, пояснює, розміщує або в інший спосіб полегшує пошук, використання або управління інформаційним ресурсом;
- 3) дані про дані, що подаються відповідно до певного формату.

3.2. Відповідно до методології, узгодженої для опису видів статистичних метаданих (SDMX), виділяють такі види метаданих:

- 1) структурні та довідкові;
- 2) базові та похідні;
- 3) вертикальні та горизонтальні;
- 4) первинні та вторинні.

3.3. Елементами обов'язкових метаданих є:

- 1) назва, що описує подані дані;
- 2) організація, що надала дані;
- 3) інтернет-посилання;

4) контактна інформація.

3.4. Елементами необов'язкових метаданих є:

- 1) назва, що описує подані дані;
- 2) організація, що надала дані;
- 3) інтернет-посилання;
- 4) контактна інформація.

3.5. Елементами умовних метаданих є:

- 1) символи або скорочення;
- 2) організація, що надала дані;
- 3) інтернет-посилання;
- 4) контактна інформація.

ТЕМА 4

4.1. Який стандарт визнано «привілейованим» для обміну даних і метаданих в глобальному статистичному співтоваристві:

- 1) GSIM;
- 2) SDMX;
- 3) DCMІ;
- 4) GSBPM.

4.2. За SDMX виділяють такі види метаданих:

- 1) основні та додаткові;
- 2) базові та похідні;
- 3) вертикальні та горизонтальні;
- 4) первинні та вторинні;
- 5) структурні та довідкові.

4.3. SDMX складається з таких основних складових:

- 1) технічних стандартів (в тому числі інформаційної моделі);
- 2) статистичних рекомендацій;
- 3) ІТ-архітектури;
- 4) інструментів.

4.4. Які міжнародні організації є засновниками та спонсорами SDMX:

- 1) Банком міжнародних розрахунків (Bank of International Settlements – BIS);
- 2) Європейським Центральним Банком (European Central Bank – ECB);
- 3) Статистична організація Європейської Комісії (Eurostat);
- 4) Міжнародним валютним фондом (International Monetary Fund – IMF);
- 5) Організацією економічного співробітництва та розвитку (Organisation for Economic Co-operation and Development – OECD);
- 6) Статистичним відділом ООН (United Nations Statistics Division – UN SD);
- 7) Світовим банком (World Bank – WB).

4.5. Які організації займаються розробкою міжнародних (у тому числі і нестатистичних) стандартів:

- 1) Міжнародна організація зі стандартизації (International Organization for Standardization – ISO);
- 2) Міжнародний союз електрозв'язку (International Telecommunication Union – ITU);
- 3) Міжнародний валютний фонд (International Monetary Fund – IMF);
- 4) Міжнародна електротехнічна комісія (International Electrotechnical Commission – IEC).

ТЕМА 5

5.1. Поняття якості в статистиці стосується

- 1) діяльності організацій;
- 2) виробництва продуктів;
- 3) використовуваних джерел;
- 4) застосовуваних процесів.

5.2. Основними параметрами якості в статистиці визначені:

- 1) надійність, точність;
- 2) застосовність, взаємопов'язаність;
- 3) своєчасність, пунктуальність;
- 4) доступність, ясність;
- 5) порівнянність.

5.3. Національні базові принципи забезпечення якості в статистиці встановлені:

- 1) “Керівництвом ООН з національних рамок забезпечення якості офіційної статистики”;
- 2) ISO 9000-2015;
- 3) GAMS0;
- 4) SDMX;
- 5) GSBPM.

5.4. Визначення терміну “якість”, яке стосується будь-яких об'єктів та процесів представлено в:

- 1) “Керівництві ООН з національних рамок забезпечення якості офіційної статистики”;
- 2) ISO 9000-2015;
- 3) GAMS0;
- 4) SDMX;
- 5) GSBPM.

5.5. Якість статистичного продукту визначається виходячи з принципів:

- 1) застосовність;
- 2) точність та надійність;
- 3) своєчасність та пунктуальність;
- 4) доступність та ясність;
- 5) взаємопов'язаність та порівнянність.

ТЕМА 6

6.1. Статистична класифікація являє собою:

- 1) один конкретно названий (іменований) набір, що складається з декількох структурованих списків взаємовиключних категорій, які послідовно в часі і описують можливі значення тієї ж змінної;
- 2) набір класифікаційних елементів (Classification Items), які можуть бути віднесені до однієї або більше категорій, зареєстрованих у статистичних обстеженнях або адміністративних файлах, і використовуються у виробництві і розповсюдженні статистичних даних;
- 3) один конкретний структурований список взаємовиключних категорій, який має назву, певну стабільність і нормативний статус і діє протягом певного часу.

6.2. Гармонізація класифікацій – це:

- 1) термінологічна і кодова відповідність різних класифікацій;
- 2) взаємозв'язок базових статистичних класифікацій, різних за функціональним призначенням;
- 3) взаємоузгодження класифікацій за масштабами поширення функцій (міжнародні, багатонаціональні й національні);
- 4) співвідношення між різними класифікаціями або різними варіантами однієї і тієї ж класифікації.

6.3. Вертикальна гармонізація класифікацій являє собою:

- 1) взаємозв'язок базових статистичних класифікацій, різних за функціональним призначенням;
- 2) взаємоузгодження класифікацій за масштабами поширення функцій (міжнародні, багатонаціональні й національні);
- 3) взаємоузгодженість кодів та понять різних класифікацій.

6.4. Горизонтальна гармонізація класифікацій являє собою:

- 1) взаємозв'язок базових статистичних класифікацій, різних за функціональним призначенням;
- 2) взаємоузгодження класифікацій за масштабами поширення функцій (міжнародні, багатонаціональні й національні);
- 3) взаємоузгодженість кодів та понять різних класифікацій.

6.5. Класифікаційна серія – це:

- 1) сукупність статистичних класифікацій, які пов'язані, як версії та виконують ідентичні завдання;
- 2) сукупність довідкових, похідних та пов'язаних статистичних класифікацій.

ТЕМА 7

7.1. Для кодування у ISIC (Rev. 4), що призначена для групування інституціональних одиниць за видом економічної діяльності, використовується:

- 1) чотиризначний цифровий код;
- 2) тризначний літеро-цифровий код;
- 3) чотиризначний літеро-цифровий код;
- 4) п'ятизначний літеро-цифровий код.

7.2. Основний вид економічної діяльності – це вид діяльності статистичної одиниці, на який припадає:

- 1) найбільший внесок у валову додану вартість (або інший визначений критерій);
- 2) найбільша частка чистого прибутку за звітний період;
- 3) найбільша частка основних засобів за звітний період;
- 4) усі перелічені критерії у сукупності.

7.3. Методом визначення основного виду діяльності є:

- 1) метод “left-right”;
- 2) метод “top-down”;
- 3) метод “down-up”;
- 4) метод “top-low”.

7.4. На міжнародному рівні використовується класифікація видів економічної діяльності:

- 1) ISIC, Rev. 4 – International Standard Industrial Classification of All Economic Activities;
- 2) NACE, rev. 2 – Nomenclature statistique des Activites economiques dans la Communaute Europeenne;
- 3) CPA, rev. 7.1 – Statistical Classification of Products by Activities in the European Economic Community;
- 4) CPC, rev. 7.1 – Central Product Classification.

7.5. На рівні Європейського Співтовариства використовується класифікація видів економічної діяльності:

- 1) ISIC, Rev. 4 – International Standard Industrial Classification of All Economic Activities;
- 2) NACE, rev. 2 – Nomenclature statistique des Activites economiques dans la Communaute Europeenne;
- 3) CPA, rev. 7.1 – Statistical Classification of Products by Activities in the European Economic Community;
- 4) CPC, rev. 7.1 – Central Product Classification.

ТЕМА 8

8.1. На міжнародному рівні використовується класифікація основних продуктів **СРС**, версія:

- 1) 6.1;
- 2) 7.0;
- 3) 7.1;
- 4) 8.1.

8.2. Об'єктом класифікації основних продуктів **СРС** є:

- 1) продукція;
- 2) тільки товари;
- 3) тільки послуги;
- 4) вид діяльності, де виробляють продукцію.

8.3. Гармонізована система опису та кодування товарів забезпечує групування:

- 1) товарів, що перетинають митні кордони країн;
- 2) товари, що є об'єктом зовнішньоекономічної діяльності та не обов'язково перетинають митні кордони країн;
- 3) вироблених продуктів та послуг;
- 4) вироблених продуктів.

8.4. Для кодування у **HS** використовується:

- 1) чотиризначний цифровий код;
- 2) п'ятизначний цифровий код;
- 3) шестизначний цифровий код;
- 4) семизначний цифровий код.

8.5. На національному рівні Гармонізований системі опису та кодування товарів відповідає:

- 1) Класифікація видів економічної діяльності (КВЕД-2010, ДК 009:2010);
- 2) Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД);
- 3) статистична класифікація продукції (СКП-2011);
- 4) класифікація продукції за видами діяльності (СРА).

ТЕМА 9

9.1. До функціональних класифікацій у **СНР** відносяться:

- 1) Класифікація цілей некомерційних організацій, що обслуговують домогосподарства;
- 2) Класифікація функцій органів державного управління;
- 3) Класифікація витрат виробників за цілями;
- 4) Класифікація індивідуального споживання за цілями.
- 5) Класифікація інституціональних одиниць за секторами економіки

9.2. Яку кількість категорій включає класифікація індивідуального споживання за цілями **КІСЦ** 2018:

- 1) 5;
- 2) 10;
- 3) 15;
- 4) 8.

9.3. На міжнародному рівні використовується класифікація індивідуального споживання за цілями, версія:

- 1) **КІСЦ** 1999;
- 2) **КІСЦ** 2008;
- 3) **КІСЦ** 2018;
- 4) **КІСЦ** 2022.

9.4. Які витрати групуються в класифікації індивідуального споживання за цілями:

- 1) витрати домогосподарств на індивідуальне споживання;;
- 2) індивідуальні витрати некомерційних організацій, що обслуговують домашні господарства;
- 3) витрати органів загального державного управління на індивідуальне споживання;
- 4) витрат виробників за цілями.

9.5. Який критерій лежить в основі угруповання інституціональних одиниць за секторами економіки:

- 1) призначення результатів праці;
- 2) форма власності;
- 3) сфера діяльності;
- 4) спосіб одержання доходів.

ТЕМА 10

10.1. На міжнародному рівні використовується Міжнародна стандартна класифікація професій, версія:

- 1) 1988;
- 2) 1998;
- 3) 2008;
- 4) 2018.

10.2. Міжнародна стандартна класифікація освіти забезпечує групування:

- 1) освітніх програм і відповідних кваліфікацій за рівнями та сферами освіти;
- 2) лише освітніх програм;
- 3) лише кваліфікацій за рівнями освіти;
- 4) лише спеціальностей.

10.3. Ієрархічна структура Міжнародної класифікації злочинів для статистичних цілей базується на критеріях:

- 1) соціально-політичний аспект дії/події (захист майнових прав, охорона здоров'я тощо);
- 2) об'єкт дії /події (наприклад, особа, предмет, навколишнє середовище, держава тощо);
- 3) ступінь тяжкості дії /події (наприклад, дія, що призвела до смерті, діяння, що заподіяла шкоду тощо);
- 4) засоби вчинення дії /події (наприклад, застосування насильства, загроза застосування насильства тощо).

10.4. Для кодування у ICCS використовується:

- 1) чотиризначний цифровий код;
- 2) п'ятизначний цифровий код;
- 3) шестизначний цифровий код;
- 4) семизначний цифровий код.

10.5. Яку кількість категорій включає Міжнародна класифікація статусу в зайнятості (ICSE-18):

- 1) 5;
- 2) 10;
- 3) 15;
- 4) 8.

3. ПРИКЛАДИ ЗАВДАНЬ СЕМЕСТРОВИХ ЕКЗАМЕНІВ (ПИСЬМОВИХ ЗАЛІКОВИХ РОБІТ).

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Факультет: економічний
Спеціальність: (напрямок) 051 економіка
Освітня програма: «Економічна аналітика та статистика»
Форма навчання: денна/заочна Семестр 6
Рівень вищої освіти: бакалавр
Навчальна дисципліна: **Статистичні стандарти та класифікації**

ЗАЛІКОВЕ ЗАВДАННЯ № 1*.

1. Цілі та функції статистичних стандартів та класифікацій.

2. Гармонізація статистичних класифікацій.

3. Завдання. Описати підпроцеси для першого етапу самостійно обраного статистичного бізнес-процесу.

4. Тести.

1. Міжнародні статистичні стандарти та класифікації можна згрупувати за такими основними типами:

- 1) статистичні стандарти, що визначають правила стандартизації збору даних і створення статистики.
- 2) стандартні класифікації за галузями статистики;
- 3) керівництва щодо обчислення статистичних показників;
- 4) національні довідкові видання;
- 5) технічні керівництва.

2. Вкажіть правильну послідовність основних етапів процесу виробництва статистичної інформації:

- 1) визначення потреб, проектування, побудова, збір, обробка, аналіз, розповсюдження, оцінка;
- 2) проектування, визначення потреб, побудова, збір, обробка, аналіз, розповсюдження, оцінка;
- 3) збір, обробка, аналіз, проектування, визначення потреб, побудова, розповсюдження, оцінка;
- 4) визначення потреб, розповсюдження, оцінка, проектування, побудова, збір, обробка, аналіз.

3. Елементами обов'язкових метаданих є:

- 1) назва, що описує подані дані;
- 2) організація, що надала дані;
- 3) інтернет-посилання;
- 4) статистичні поняття і визначення.

4. Скільки концептуальних рівнів має інформаційна модель SDMX:

- 1) один;
- 2) два;
- 3) три;
- 4) чотири.

5. Національні базові принципи забезпечення якості в статистиці встановлені:

- 1) “Керівництвом ООН з національних рамок забезпечення якості офіційної статистики”;
- 2) ISO 9000-2015;
- 3) GAMSQ;
- 4) SDMX;
- 5) GSBPM.

6. Горизонтальна гармонізація класифікацій являє собою:

- 1) взаємозв'язок базових статистичних класифікацій, різних за функціональним призначенням;
- 2) взаємоузгодження класифікацій за масштабами поширення функцій (міжнародні, багатонаціональні й національні);
- 3) взаємоузгодженість кодів та понять різних класифікацій.

7. На міжнародному рівні використовується класифікація видів економічної діяльності:

- 1) ISIC, Rev. 4 – International Standard Industrial Classification of All Economic Activities;
- 2) NACE, rev. 2 – Nomenclature statistique des Activites economiques dans la Communaute Europeenne;
- 3) CPA, rev. 7.1 – Statistical Classification of Products by Activities in the European Economic Community;
- 4) CPC, rev. 7.1 – Central Product Classification.

8. Гармонізована система опису та кодування товарів забезпечує групування:

- 1) товарів, що перетинають митні кордони країн;
- 2) товари, що є об'єктом зовнішньоекономічної діяльності та не обов'язково перетинають митні кордони країн;
- 3) вироблених продуктів та послуг;
- 4) вироблених продуктів.

9. Які витрати групуються в класифікації індивідуального споживання за цілями:

- 1) витрати домогосподарств на індивідуальне споживання;;
- 2) індивідуальні витрати некомерційних організацій, що обслуговують домашні господарства;
- 3) витрати органів загального державного управління на індивідуальне споживання;
- 4) витрат виробників за цілями.

10. Категорії класифікації статусу в зайнятості МКСЗ-18 визначаються:

- 1) на основі двох альтернативних критеріїв (тип повноважень, тип економічного ризику);
- 2) тільки за типом повноважень;
- 3) тільки за типом економічного ризику.

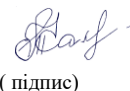
Затверджено на засіданні кафедри статистики, обліку та аудиту
Протокол № 1 від “26” серпня 2024 року

Завідувач кафедри

Оксана НЕСТЕРЕНКО

Лектор

Тетяна ЧАЛА

* За завдання 1 і 2 – по 7 балів; за завдання 3 – 16 балів; за завдання 4 – 10 балів. Всього – 40 балів.

Підсумковий контроль за курсом - у формі заліку.

До заліку допускають студентів, що мають 10 балів із складених тестів з основних навчальних елементів змістовних модулів та інших завдань передбачених програмою дисципліни.

Залік здійснюється за заліковими завданнями, які містять чотири завдання (два теоретичних питання, одне практичне завдання і тести). Вони дають можливість здійснити оцінювання знань студента за дисципліною.

Критерії оцінювання (засоби діагностики)

Критерії оцінювання результативності роботи студентів при виконанні самостійної роботи

Якісними критеріями оцінювання виконання індивідуальних завдань студентами є:

1. Повнота виконання завдання:

- Елементарна;
- Фрагментарна;
- Повна;
- Неповна.

2. Рівень самостійності студента

- під керівництвом викладача;
- консультація викладача;
- самостійно.

3. Сформованість навчально-інформаційних умінь (роботи з підручником, володіння різними способами читання, складання плану, рецензій, конспекту, вміння користуватися бібліотекою, спостереження, експеримент тощо)

4. Сформованість навчально-інтелектуальних умінь (визначення понять, аналіз, синтез, порівняння, класифікація, систематизація, узагальнення, абстрагування, вміння відповідати на запитання, виконувати творчі завдання тощо);

5. Рівень сформованості фахових методичних вмінь (вміння застосовувати на практиці набуті знання):

- низький – володіння умінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу;
- середній – уміння вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань;
- достатній – застосовує набуті знання у стандартних практичних ситуаціях;
- високий – володіння умінням творчо-пошукової діяльності.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за відповіді на питання поточного контролю

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Якісними критеріями оцінювання виконання завдань поточного контролю є:

1. Повнота відповіді або виконання завдання:

- елементарна;
- фрагментарна;
- повна;
- неповна.

2. Рівень сформованості логічних умінь:

- елементарні дії;
- операція, правило, алгоритм;
- правила визначення понять;

- формулювання законів і закономірностей;
- структурування суджень, доводів, описів.

Критерії оцінювання залікового завдання

Оцінювання знань студента проводиться за дворівневою шкалою (зараховано, не зараховано). На заліку студент може отримати максимум 40 балів:

1. Для отримання 35-40 балів студент повинен:

- укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
- викласти теоретичний матеріал чітко, коротко, зв'язно й обґрунтовано;
- навести вірне рішення задачі та тестів.

2. Для одержання 25-34 балів студент повинен:

- укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
- викласти теоретичний матеріал зв'язно й обґрунтовано;
- навести вірне рішення задачі;
- можливі помилки у відповідях на тести.

3. Для отримання 15-24 балів студент повинен:

- викладати теоретичний матеріал у доступній для розуміння формі;
- можливі помилки при розв'язанні задачі та в тестах.

4. Оцінку 1-14 балів отримують студенти, відповіді яких можуть бути оцінені нижче вимог, сформульованих у попередніх пунктах.

Кожний пункт залікового завдання оцінюється окремо. Загальна оцінка дорівнює сумі оцінок кожного завдання.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як загальна оцінка, яка враховує оцінки з кожного виду контролю (оцінки проміжного контролю за роботу протягом семестру та оцінка за результатами підсумкового заліку).

У відповідності до набраних студентом балів оцінка знання матеріалу проводиться за дворівневою системою згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
	для <u>дворівневої</u> шкали оцінювання
90-100	зараховано
80-89	
70-79	
60-69	
50-59	
1-49	не зараховано